

tíðindablaðið

sosialurin

Útgevandi: P/f Sosialurin
 Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
 Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
 Blaðfólk: Høgni Djurhuus og Randi Jacobsen
 Uppseting: P/f Sosialurin
 Prent: P/f Pressan 1981

Argjavegur 26,
 3800 Argir.

Postsmoga 76,
 3800 Tórshavn.

Telefon 118 20.

Kvalifikatióinir og ikki polit- iskur litur skulu avgera starvssetanir

oddagrein

VALORRUSTAN er av. Javnaðarflokkurin er nú aftur størsti flokkur í Føroyum. Og hetta gevur tiskil flokkinum møguleikan at stýra landinum komandi fyra árini. Nú skulu so samráðingar til fyrri at finna ta røttu samgonguna. Javnaðarflokkurin heldur tað vera helt náttúrligt, at tað verður hann, sum fer at hava leiðsluna í eini nýggjari samgongu. Longu týsdagin kemur floksleiðslan saman til at gera eitt samráðing-arupplegg til hinar flokkarnar.

HÓAST javnaðarflokkurin er vorðin størstur á tingi, so ber kortini til at skipa landsstýri uttan um javnaðarflokkinn. Men tað meta vit verður trupult.

JAVNAÐARFLOKKURIN vann valið, tí hann hevði ein nýggjan politikk at vísa á, og tað er henda politikk, sum flokkurin nú skal tosa við hinar flokkarnar um. Mál, sum flokkurin heldur eiga at viðgerast og loysast av einum komandi landsstýri, eru eitt nú landsbankin, undirgrundsmálið, stuðulsskipanin Føroyar og Danmarkar ímillum, útbygging av ídnadinum við eini Menningarstovu sum miðdepli, umlegging av stuðulinum til fiskivinnuna o. s. fr.

TAD ER GREITT, at skal javnaðarflokkurin upp í eitt nýtt landsstýri — og tað skal hann eftir okkara og veljarans tykki, so er hann noyddur at finna samgonguflokkar, ið vilja ganga javnaðarpolitikki á mæti í mest møguligan mun. Men eisini fer flokkurin at krevja, at eitt samarbeiði byggir at eitt trygt støði, har flokkarnir halda givin lyfti og gjerdar avtalur.

MEN UTTAN mun til hvønn flokk javnaðarflokkurin fer at samarbeiða við, so fer tað at vera eitt ófrávikiligt krav, at kvalifikatióinir skulu prioriterast hægri enn politiskur litur, tá almenn stórv skulu setast. Her hevur tann borgarliga samgongan víst seg at prioritera sínar egnu politisku felagar hægri enn vælútbúgvinn og kvalifiserað fólk. Vit tí úrsliti at vanligi føroyski borgarin hevur mist virðing sína fyri okkara politisku leiðslu og stýrisskipan. Tað er hesa virðing og álitid á demokratisku stýrisskipan okkara, sum javnaðarflokkurin nú aftur vil seta í hásetið.

Komandi Landsstýri?

Sum meinigur veljari, fari eg siga mína hugsan um hvussu eitt komandi stýri eigur at siggja út.

Tað eigur at vera javnaðarmenn, sambandsmenn og sjálvstýrismenn.

Fólkaflokkurin eigur ikki at koma upp á tal, uttan so at teir sleppa Óla fyri borð — og onkran ið hongur uppi í reyvalumm-anum hjá honum.

Tað kann sigast at so

fáa teir ov leysar teymar, men Óli & Co kennast ikki millum fólk ið vil halda givin lyfti í hvussu er, so latið teir bara gartera sum teir vilja, teir eru óbrúkligr bæði úti og inni.

Hetta eru míni ráð — og gerið hetta skjótt, og farið so til verka.

Flokkurin hjá Adolfi og fyrrverandi tjóðveldispresturin mugu tit siggja burtur frá, fólk ið brúkar

sjálvan Várharra til bringudingledangl kann ikki verða tikið í fullum álvara.

Erlendsmenn er jú einki at tala um, tí teir siggja reytt, tá sambandið kemur upp á tal, og tað varð jú eisini sagt av Erlendi valkveldið.

Hetta er nakað sum eg veit at mong vilja.

Javnaðarmaður

Hvaðar skal krossurin sleipast?

Ikki kann man annað enn at ynskja javnaðarflokkinum til lukku við valinum, sum avnottaði allar »gallup«-kanningar hjá Viljanum í Hoydølum, bestiltar av Óla Breckmann. Tí javnaðarflokkurin er hóast alt »den mindst ringe« (hugtak stolið frá danska blaðnum »Information«.)

Ikki greiddi eg atkvøðu. Hvi? Tí eg eri ódemokratiskur? Imóti parlamentarismuni? Nei nei. Ilt var at finna nakran, sum samsvaraði míni hugsan. So eg hugsaði logiskt: Um demokrati er at velja umboðsfólk, sum umboða tína hugsan, so er tað logiskt at atkvøða blankt, um ongin av teim uppstillðu umboðar tína hugsan.

Føroyar eru kanska tað einasta landið í heiminum, har fólk ikki hevur møguleika at atkvøða til vinstru fyri javnaðarflokkinn. Grundin er helst tað avskeplaða politiska mynstrið, har nationalistiska sjónarmiðið kollrennur saman við teirri vinstrahøgra uppbygging, vit hava í øðrum londum. Og tí vinstrakreftirnar ikki kunnu taka seg saman, men harafturimóti brúka alla megi sína til at berjast hvør móti øðrum, og Fræmir etur so Ormin tá alt kemur til alt.

Nú havi eg diagonalisid valagitationina í Sosialinum upp undir valið, roynt at lata vera at kommentera, men valdagin 8. november kundi eg ikki bara mær, tí á síðu 10 verður ein sosialdemokratiskur margháttligleiki endurtikin upp í saman av einum, sum nevnið seg Edvard í Skorðini og harafturat Joensen. (vegna navnaloggávuna).

Greinin er lítað av, at maðurin ikki hevur hunda-vit um politikk, og harafturat er hon fylt við lygn.

Hann ger gøldur burtur úr »russiskum fimmará-

ætlanum«. Men — er tað ikki ein sosialdemokratiskur politikkur at hava plan-økonomi, har stýring er á búskapinum? Ikki eydnast tað altíð so væl í Sovjett, men hvi altíð nýta tað sum ræðumynd? Hugsu um, at tey hava bygt alt sum sorlað var í 1945 upp aftur.

»Kommunistaskrimslið« fer hann eisini í hált við. Nú vita vit, at russaraskjúkan er vorðin ein heil hóp-psykosa í Føroyum, sum neyvan kennir sín líka í siðmenta heiminum. Men neyvan eru javnaðarmenn fríir frá hesi psykosu. Teirra uppfatan av hugtøkunum »kommunismu«, »socialismu« og »socialdemokrati« er heilt burturvíð. Hóast tað ofta hevur staðið æi leiðarum »Socialsins« at Javnaðarpolitikkur er alt annað enn socialism, so undirstrikar Edvardur, »Føroya Javnaðarflokkur« er socialistiskur men: »Hann hevur aldri verið kommunistiskur«.

Brátt gerst hugtaks-hurlivasin fullkomin. Mær kunnugt er definitionin av fyrbrigdinum henda:

Socialdemokrati: at um sita kapitalismuna parlamentariskt, so at tað heila »gliður« og fakfelgini ikki gera ov nógv um seg (tí tey eru oftast socialdemokratisk«.

Socialisma: Eitt stig á leiðini til kommunismu, eitt samfelag har ríkið hevur valdið yvir týðning-armestu framleiðslutólunum (eitt nú flakavirkjum, trolarum, men ikki bílum, húsum og øðrum privatognum», og er hetta nakað sum stendur í stevnuskrá Tjóðveldisflokksins. Ymisk er stýrisskipanin í teim londum, sum nevna seg socialistisk, tað gera tey flestu eystureuropeisku londini, sjálvst um socialistar vanligast ivast um tey eru tað.

Kommunisma: Onki

land í heiminum kann í dag nevna seg »kommunistisk« eftir upprunaliga marxistiska heitinum. Og tað gera tey í Føroyum nevndu »kommunistisku londini« heldur ikki sjálvi. Tey uppfata skipan teirra sum »socialistiska« — hóast ivi er um tað. »Kommunisma« er eitt samfelag, har staturin er avtíkin, har lønarbeiðið er avtíkið, har fólk fær eftir tørv og veita eftir evni. »Kommunisma« er eftir øðrum orðum eitt utopiskt ella »tilhugsað« samfelag, og eins og tey kristnu hava »paradis« sum tilhugsað livsendamál, hava socialistar kommunismuna.

Nú, men aftur til Edvard. Hann skrivur: »Øll fólk, sum leggja í, vita, at í teimum londum, har ein sterkur javnaðarflokkur finst, eru snøgt sagt ongir kommunistar.«

Nú kundi ein spurt: »Heldur eingir socialistar?« Hann nevnið dømi. England. Kennir hann Arthur Scargill? Og »øll norðanlond uttan Ísland«. Næststørsti flokkur í Íslandi sigur seg vera socialistisk. Men í Svøríki verður Palme hildin uppí við hjálp frá einum flokki sum nevnið seg »Kommunistaflokk«. Tak so onnur lond, sum t.d. Italia, har kommunistaflokkurin stendur á odda fyri øllum sosialum framburði, har er ikki brúk fyri javnaðarmonnum.

At tað skal vera »kommunistanna« skuld, at búskapurin er farin á heysin í suðureuropeisku londum, Íslandi ella latinamerika, er beinleiðis lygn. Sum Edvard sjálvur sigur, so hava høgrastjórnir sitið við valdið har í nærum mannaminni.

At Svøríki skal eittast at vera farið »á leið til undirgang« man tað ikki vera at geva Palme ov nógv av grovfílini? Og at Ísrael

Framhald á síðu 11

Lýsið í

sosialinum